

Hitler yeni bir nutuk daha söyledi :

Beneş şunu bilmelidirki, eğer istediğimiz yerleri bize vermezse, biz kendimiz gidip almasını biliriz

Müthiş intizar günleri

Alman Devlet Reisi Hitlerin Çekoslovak hükümetine verdiği mühlet ay başında hitama erişiyor. Avrupa sulhü için ve bilhassa Çekoslovakyanın tahakkuk edecek istikbali için bugünler elim bir intizar devresidir. Bir tarafta tamamiyeti mülkiyelerini cauları bahasına müdafaa etmeğe karar vermiş olan Çekler, kendilerine idam hükmü verilmiş bir mahkûm gibi beklerlerken, diğer tarafta dünya efkârı umumiyen kuvvet müdahalesinin orta Avrupa'ya tevliit edeceği acıklı neticeleri intizar ediyor.

Bugün Çekoslovakya meselesi Almanların noktalarını göre hal edilmiş vaziyettir. Gerek İngiltere, gerek Fransa bu işe müdahale etmemek niyetinde olduklarını açıkça tebarüz ettirmişlerdir. Son telgrafların verdiği havadislerle göre Londra ve Pariste halk tarafından Çekoslovak lehine yapılan tezahürler bu iki hükümetin kati kararlarını tebdil edebilecek, ve onları tutukları siyasi yoldan başkasına çevirebilecek kuvvette görünmüyorlar.

İtalyanın, Berline muarız bir cephe almasına zaten intizar edilemez. Mussolini Anjlasta olduğu gibi siyaset Hitlerle müzaheret edebilirdi. Nitekim bu tahmin Mussolinin son defa söylediği bir nutukla da teyüd etmiştir. İtalya « Ay sonunda değişecek olan Avrupa haritasını memnuniyetle kabul edecektir. »

Macaristan ve Polonyanın lehte bir müdahaleye teşebbüslerine imkân tasavvur etmek muhaldir. Çünkü onlar da Çekoslovakyanın taksiminde intizar etmekte ve bundan kendilerine düşecek payı gözlemledirler. Bugün bu noktalardan, Çekoslovakyanın bugünkü mukavemet kararında tamamen yalnız olduğu anlaşılıyor. Bununla beraber çok uzak bir ihtimal ile ve umumî bir harbin patlaması bahasına Sovyet Rusya'nın Çekoslovakya'ya yardım edebileceği tasavvur edilebilir. Fakat siyaset âleminde bu tasavvuru teyit edecek ufak bir hareket şimdiye kadar tesadüf olunmamıştır.

Bugünlük Çekoslovakyanın müstakbel Alman tazyikine mukavemet edemeyeceğini kati olarak kabul etmek lazımdır. Dört taraftan sarılmış olan bu memleketin mukavemeti tesdi hesabına bir şey kazanmasını pek kesif bir halk kütlüsüyle mesul olan birçok şehirlerin harap edilmesini intaç edecektir.

İnsanlık hesabına, harp âfetinin Avrupa'da pek yakın bir ihtimal ile yapacağı bu tahribatı esfle karşılamak, teşekkül etmiş, oldukça uzun bir zaman Avrupanın göbeğindeki yaşamış olan Çekoslovakyanın intizarını müdafaa hususunda gösterdiği umutsuzca azmi hayranlıkla müşahade etmek te kabil olmuyor. Şüphesiz ki gerek dünya sulhü için gerek Çekoslovakya için şu acı intizar günlerinin büyük ve tarihi hatırası olacaktır.

DOĞU

Yeni Çekoslovak ordusu Başkumandanı hudutta!

Dün akşama kadar kanlı bir muharebenin önüne geçilebileceğini ümit ettiren bir haber gelmemiştir

Berlin 27 - Hitler dün gece Çekoslovakyanın vaziyeti hakkında, mühim bir nutuk söylemiştir. Hitler evvelâ Çekoslovakyanın kuruluşunun kısa bir tarihçesini yapmış ve demiştirki :

— İşte bu memleketin ne kadar sakat temellere dayandığını gördünüz. Bu derece çürük temellere dayanan bu bina, eğer bugüne kadar hudutta kendiliğinden yıkılmadı ise, bunu bünyesinin sağlamlığına değil ancak başka sebeplere atfedebiliriz. Artık Çekoslovakyanın saati çalmıştır. Bir adım dahi geri gitmek kimsenin aklından geçmez. Beneş şunu bilmelidirki, istediğimiz yerleri bize vermezse, biz kendimiz gidip almasını biliriz.

İkinci mülakat nasıl oldu ?

Prag 26 (A. A.) — Çek şansı İngiliz Başvekil Çemberlayn ile Hitler arasında vukua gelen son mülakat hakkında bazı tefsilat vermektedir. Bu tefsilat göre, Hitler İngiliz Başvekiline Prag hükümetine tevdi edilmek üzere gayet ağır şartlı ihtiva eden bir muhtıra vermiştir. Çemberlayn ise, ancak bu şartlı Prag hükümetine tebliğ etmekten başka bir şey yapamayacağını, bu şartlı kabulü tavsiyesinde bulunamayacağını söylemiştir.

Pragdaki Fransız ve İngiliz sefirleri tarafından Çekoslovak hükümetine verilen bu nota üzerine, kabine içtima ederek, umumî seferberlik ilânına karar vermiştir.

Çekoslovak hükümeti ilk önce sükunet kanlılığını muhafaza ederek, umumî sulha yardım için üzerine düşen vazifeyi yapmağa büyük bir fedakârlıkla razı olmuştur. Fakat son vaziyet karşısında Prag hükümetinin aldığı kararlara kimsenin bir diyebileceği olamaz.

Pariste ve Londrada aynı sesler:

«Çekoslovakya yardım ediniz!»

Paris 26 [A. A.] — Başvekil Daladiye ile haricîye nazırı Bone Londraya giderken, tayyare meydanında binlerce halk tarafından alkışlanmış ve halk: «yaşasın Çekoslovakya! Çekoslovakya yardım ediniz!» diye bağırıştır.

Daladiye gazetecilere beyanatta bulunarak, henüz ümidini kesmemiş olduğunu söylemiştir.

Londra 26 [A. A.] — Dün Londraya gelen Fransız nazırları, derhal İngiliz nazırları ile görüşmelerine başlamışlardır. Bugün de saat dokuzda Başvekillet dairelerine gelen nazırlar müzakereye devam etmişlerdir. Saat on birden Başvekillet dairelerinden çıkan nazırları kalabalık bir halk alkışlamış, «Çekoslovakya yardım ediniz» diye bağırışlardır.

Başvekil Çemberlayn sleyhinde söz söyleyen bir keş kişî tevkil edilmiştir. Çekoslovakya Alman muhtirasına cevap verdi

Londra 26 [A. A.] — Çekoslovakyanın Londra büyük elçisi Başvekil Çemberlayn'ın (Arkası 3 üncüde)

Alman ordusu Avusturyaya böyle karşılanmıştır. Ya Çekoslovakya da?..

yaşanmışlardır. Saat on birden Başvekillet dairelerinden çıkan nazırları kalabalık bir halk alkışlamış, «Çekoslovakya yardım ediniz» diye bağırışlardır.

Başvekil Çemberlayn sleyhinde söz söyleyen bir keş kişî tevkil edilmiştir. Çekoslovakya Alman muhtirasına cevap verdi

Londra 26 [A. A.] — Çekoslovakyanın Londra büyük elçisi Başvekil Çemberlayn'ın (Arkası 3 üncüde)

FIKRA:

Halli güç bir mesele

Çekoslovak ordusuna memur edilmiş bir Fransa generali son vaziyetler dolayısıyla mensup bulunduğu ordudan istifa ederek Çek hükümeti hizmetinde kalmağa karar vermiş.

Bu satırlar okunduğu zaman muhtelif bakımlardan mütalaa edilebilecek bir hâdisa ile karşı karşıya bulduğumuz anlaşılıyor.

Bir Fransız olmak itibarile generalın kendi ordusundaki hizmetini terketmesi ve hükümetinin memleketi hesabına faydalı gördüğü siyasi yola uygun bir şekilde hareket etmesi icabederdi.

Diğer taraftan, etraftı düşmanlarla çevrilmiş, topraklarına göz dikilmiş, âciz, zayıf ve çaresiz Çekoslovakya yardımında fert ahlâkı itibarile takdire şayan bir mertliğin izleri var.

Şimdi o Fransız generalını nasıl telâkki edelim?

Memleketinin hizmetini terkettiği için ona bir hain mi diyelim? Yoksa kendisini zayıf bir ülkenin müdafaaasına hasretmekte insani bir mecburiyet duyduğu için onu takdir mi edelim?

İkisi de doğru, ikisi de haklı...
Bahadır DÜLGER

Mussolini söylüyor

Bu akibeti ben on beş sene evvel söylemiştim

İtalya bu hafta içinde meydana çıkacak yeni Avrupayı sükûnet ve memnuniyetle seyredecektir

Roma, 26 — Başvekil Mussolini söylediği bir nutukta, Çekoslovakyanın bugünkü âkibete maruz kalacağını bundan on beş sene evvel söylediği bir nutukta izah etmiş olduğundan bahsederek, ezcümle demiştir ki:

— Diplomatlar beyhude yere Versayı kurtaracağız, diye uğraşsınlar. Versayın mukadderatı taayyün etmiştir. Âkibet bu hafta içinde tezahür edecek ve bir hafta sonra da yeni bir Avrupa meydana gelecektir. İtalya bu yeni Avrupayı sükûnet ve memnuniyetle seyredecektir.

BÜYÜK RÖPORTAJ

DOĞU SINIRLARINDA BİR GEZİNTİ

Yazan: Bahadır Dülger

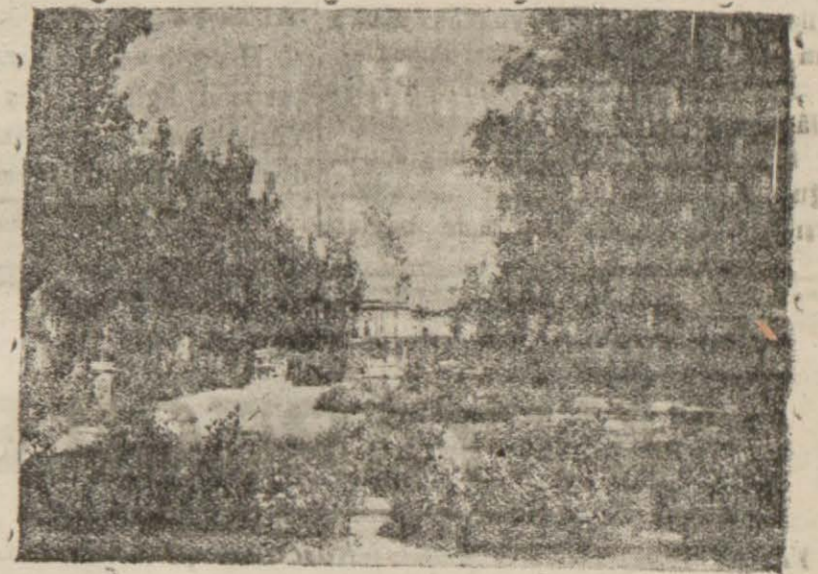
— 5 —

KARAKÖSE

Bir ovası varki, herkes dikilen telgraf direklerinden çoğunun günün birinde filiz verdiğini gördüler

Bay Bırhanettin Teker bu sözlerinde azami derecede haklıdır. Ağrı vilayeti topraklarında bir seyahet onun bu mevzu da büyük bir hakikatı ifade etmekte olduğuna dalma şahadet eder.

İmar işine gelince: Bay Teker bir ustabaşı gibi çalışmaktadır. Onu makamında ziyaret edenler, kendisile ayak üzeri bir keş dakika konuşmak kına varırlar. Fırsatını bulanlar genç kafasının imar projeleriyle dolu olduğunun hemen fark eder.

Röportajımıza alt resimlerden: İğdırda Belediye bahçesi

ayak üzeri bir keş dakika konuşmak kına varırlar. Fırsatını bulanlar genç kafasının imar projeleriyle dolu olduğunun hemen fark eder.

Hopa yolunda feci bir Otomobil kazası

Dereye uçan otomobilin içindeki yolcular hafif ve ağır yaralandılar Bir kızcıgazda öldü

(Yazısı 2 incide)

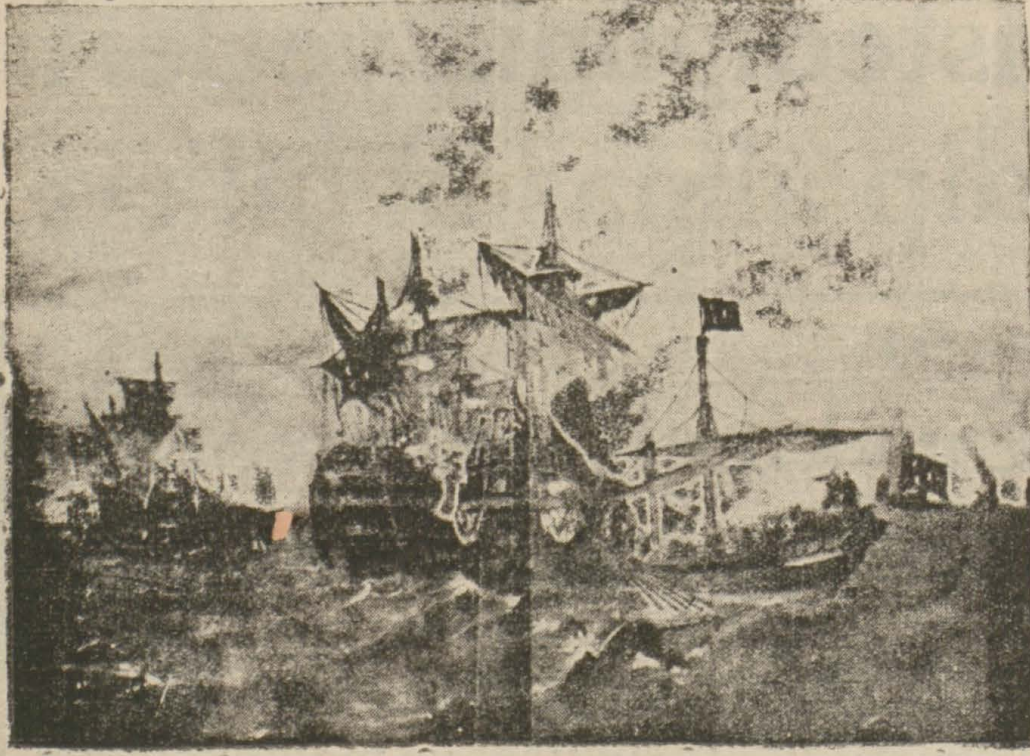
Eceovahı Hızır Reis

Barbaros Hayreddin

1476 - 1545

Dört asır evvel Akdeniz bir Türk gölü olmuştu

Yazan: Faik Binâl

Preveze muharebesi

[Dünkü sayıdan devam]

Fakat, Barbarosun gözünden kaçmadı. Cesur Türk Amiralı derhal yirmi beş gemisine takib emri vererek kuvvetli rakibini kovaladı. Pupa yelken bir fırtına çivikliğiyle düşmana saldıran gemiler Doryanın ardı gemilerinden ikisine rampa ederek esir aldılar ve şanlı Türk bayrağını çekerek donanmaya bir kuvvet daha ilâve etmiş oldular.

Barbaros bütün yol zaferlerine rağmen müteessirdi esas avın Andra Doryayı kaçırmıştı. Oana en büyük emeli bu büyük Amirala boyun eğdirmek, Türk kudretini ona göstermek idi.

Bu, içinde yer etmiş ukdenin, müstakbel zafer planlarını hazırlayarak: Köpüren dalgaları yaran kahraman; donanmasını İstanbul limanına girdi. Kanunî Süleyman, kendisiyle tersanede yer ayırmış ve en büyük bir kumandanla sifatlara karşılanmıştı. Hayrettin; sekiz yigit kapdancı yanına alarak ertesi gün Padışaha el öpmeye gitti.

Süleyman da bu Türk kumandanlarına hülâf gidirerek hazineden kendilerine maaş tahsis etti.

Tam bu sırada Sadrazem İbrahim Paşa Halep civarında ordugâh kurmuş bulunuyordu. Padışah Barbarosa yapılacak sefer hakkında malumat almak üzere İbrahim Paşa nezdine gitmesini emretmişti.

Tabii olduğu devlet reisinin bir dileğiyle eğilim denizleri büyük bir zevkle aşan Barbaros; bu yeni emri alınca aynı süratle karaden İbrahim Paşaya mülâki oldu.

Sadrazem; zaferlerinin hayranı olduğu Barbarosu büyük bir merasimle karşıladı ve kendisine Cezair beyleri-

beyliği unvanını tevcih etti. Bu suretle artık Hayrettin Paşa Divanın (1) en başta gelen erkânı arasına girmiş bulunuyordu.

İki gün süren konuşmadan sonra karşılıklı gibi büyük bir teşeyi-merasimle uğurlandı. Ve Cezair beylerbeyi İstanbula hareket etti. Yolu üzerinde yalnız Konya ve Bursada bir miktar tevakkuf ederek burada yatan büyük Türk ölümlerinden Celâlidini Rumi ve Emir Buharînin mezarlarını ziyaretle onlardan savaşta yardım temennisinde bulunmuştu.

İstanbul dönüşünde artık Hayrettin gece gündüz bütün kurutucu bir soğuğun iztirablarına rağmen tersanede yeni Türk gemileri inşasına bizzat nezaret ederken görüyordu.

Nihayet baharın çiçekli güzelliklerine lâkayt; yalnız donanmasının ta'lim ve tebiyisiyle bir mevsim daha geçirdikten sonra Süleyman'ın İran seferi için yola çıktığı 1534 yazının ilk günlerinde o da filosile beyaz bir bulut gibi Çanakkale boğazından Akdenize süzülüyordu.

İtalya sahillerini Barbaros donanmasının ufuktaki izleri belirince bir dehşet fırtınasına tutuldular. Her korkunç dalganın savlatında Türk yigitlerinin kuvvetini seziyorlardı. Nihayet bir çok mühim kalelerin, şehirlerin Türk bayrağının gölgesine bırakılma mecbur oldular. Barbaros donanması düşman donanmalarının şahlanan alevleri karşısında aydınlık geceler geçirdi.

İtalyan sanatkarlarının uzun müddet modelliğini yapmış olan Ciyolya ve Yuanna adlarındaki iki bilber kız kardeş kendilerini kurtarmak için dağlara

(1) O zamanki kabine

Gümüşane yolunda bir kamyon devrildi

Gümüşane [Husuf] — Erzurumda Şavrolenin acantesi Hasasa alt ve şoför Fahrinla idare ettiği bir kamyon şifri miize takriben beş buçuk kilo metre mesafede ve Kızılcık hanlarına yakın köprüünün civarında devrilmiştir. Yolculardan on, on iki yaşlarında bir kız çocuğu hafifce başından zedelemiş, diğer yolculara bir şey olmamıştır.

O sırada Erzurumdan gelmekte olan 508 numaralı devlet otobüsü kazazade kamyonun yolcularını alarak şehrimize gelmiştir. Yolcular, kazanın sebebini şoförün uykusuzluğuna hamletmektedir.

Öküzleri bile sürüyüp götüren seller

Oltu köyleri yağmurlardan çok zarar gördü

Oltu [Husuf] — 9.9.938 günü saat on beşte yağın yağmurdan nasıl olan sellerden Hoş köyünden on evi kâmilen su götürmüştü ve diğer evler kısmen harap olmuştur. Taşdama iki ve Mehmedin bir öküzünü sular sürüklemiştir. Lâşeleri Penek köyünün çayırlarında bulunmuştur.

Aynı gün yağın yağmurdan Ekitkom köyünden iki evle dört komu sular harap etmiş ve sürüklemiş ve birçok tavuk boğulmuştur. Köyün biçilmemiş tarlaları topraklarla beraber kâmilen sular tarafından götürülmüştür. Zayıf miktarı yoktur.

Libi ve Ernek köylerinin biçilmemiş tarlaları da mahvolmuştur. Hamdolsun nüfusça zayıf yoktur.

kaçtılar. Oalar halâ Türklerin vabsetinden korkuyorlardı ve bilmiyorlardı ki en tehlikeli düşmanlarına bile en medeni esir kaideleri tatbik eden bu yigit kafilesi; ırz düşman olmaksızın şöyle duran insanlığın timsali idiler ve netekim Ciyolya kendisine refakat eden Şövalyenin hüsnünyetine sığındığı halde taarruzuna uğradı.

İtalya sahilleri, Türk donanmasına gemiler dolusu ganimet temin etmiş; şehirler, Türk kanunlarına boyun eğmişti.

Hayreddin Paşanın artık esas hedefine yani Tunusa tevaccüh etmesine bir mâni kalmamıştı. İtalyadaki gösteriş hareketleri Avrupanın siyasi görüşünü çarşıtmış, onlar Barbarosun Tunus seferine ihtimal verememişlerdi.

Türk donanması seksensekiz gemideki sekiz bin Yenigeri kuvveti ile Tunus üzerine rotasını çevirdi. Koca Akdeniz dalgaları Türk bayrağını hasretile kucaklıyor gibiydi. Akıncı Türk ulusunun hışmetini taşıyan şimal rüzgarları, açılan yelkenlere bir sevgili gibi doldular. Kadırgalar, martılar gibi şimal Afrika sahillerine yol aldılar. Tunus o zaman sefih bir adam olan

(Arkası 8 ünekte)

Hopa yolunda feci bir otomobil kazası

Borçka [Husuf] — Geçen Pazar günü kazamızın üç kilometre ilerisinde Kesanelik mevkiinde, şimdiye kadar emsaline nadir tesadüf edilen çok feci bir otomobil kazası oldu. Orta mektep tahsilini ikmal eden yüksek tebiyeli, kendisini muhitine sevdirmiş genç bir kız bu feci kazada öldü. Acıklı hadiseyi bildiriyorum:

Uzun zamandanberi hasretlerle çekmekte olduğu akrabalarının İstanbuldan gelmekte olduğunu haber alan kazamız tüccarlarından Mustafa Düzdarın refikası, iki kızı, akrabalarından diğer iki kız şoför mahallinde, akrabalarından diğer beş kişi de arkada olmak üzere Hoppeye hareket ediyorlar.

Bindikleri otomobilde bu alle babasının daha bir hafta evvel aldığı şoför ise yine Mustafa Düzdarın ölü olan kardeşinin yetim ve kendi büyüttüğü Osman namında bir çocuktur. Birbirine yabancı olmayan bu yocu kafilesi de ha kasabadan ayrılmadan evvel hefit bir yağmurun altında çok şen ve şatır güle güle yola çıkıyorlar. Borçkaya üç kilometrelik Kesanelik mevkiinde otomobilin arka tekerlekleri anı bir patlayış ve sadme ile yolun sol cebhesindeki uçuruma manî divarına çarpıyor. Bu divarlardan birisini kâmilen tahrip ederek, diğerini kısmen yıkarak çok meyilli bir uçurumdan aşağıya doğru yuvarlanmaya başlıyor. Bu yuvarlanma esnasında arkada bulunan bütün erkek yolcular her birini bir tarafta savurduktan sonra tam uçurumun başında tüyleri öperten bir kayalığa çarpıyor. 90 metre derinlikteki dereye sukut ediyor. Hadise haber şimr alınmaz kayada mevcut bütün halk hadise mahalline geldikleri zaman görülen vaziyet şudur:

Beri tarafta savrulan yolcuların her biri ağır yara almış olmasına rağmen buralardaki tabire göre keçilerin bile inemeyeceği bu dereye, ufak ve çok dar meyilli bir yoldan iniyorlar. Ve feriyat eden kadınların istidadına karşı yardıma koşuyorlardı. Meğer bu sırada ağır yara almışına rağmen itidali muhafaza eden şoför Osman otomobilin tahminen beş metre derinliğindeki bir su üzerine düşmesi tesadüfîle sağ kalesi ve fakat boğulmaları katilen gübhele olan kadınların her birini toplayanak kenarına çıkarıyor. Yalnız yukarıda bahsi geçen zavallı genç Fikriye Düzdar otada yoktur. Ben hadise mahalline gitliğim vakit Fikriyenin otomobili altında kalmış olması ihtimaline mebn otomobiline çevrilme ameliyesi ile meggul bulunuyorlardı. Bu sırada gösanim karşı tarafta kayalıkta üzerinde bir insan cesedi otomobilin bulunduğu yukarıdan bağırdılar.

Çok sarp bir kayalık üzerinde bulunan zavallı kızcağızı, kendisini almak için bin bir müşkülât ile yukarıya çıkarak bir kaç kişiye karşın çarşıya atılarak bir halat ucundaki bir muşamba içerisine konulup bu kayalıktan aşağı su üzerine doğru sarkıtılmış ve bu suretle tamamıyla çarşıldığı zaman kafa tasının tamamıyla çattığı ve ağız ve burun ve kulaklarından kan boşanmış ve sağ kolunun kırılmış olduğu görülmüştür.

Zavallı yavru öldü. Bugün yüzlerce kişinin nemli gözleri önünde ebedi medfene bırakıldı. Vaka muhalline kopan doktorun bilhassa yaralıları üzerinde gösterdiği alâka şayanı şükrandır. Yaralılardan bir kısmı doktorun gösterdiği jüzüm üzerine Duvarshan Bakır madeni hastahanesine sevk edildi.

Oltuda belediye seçimi

Oltu [Husuf] — Yeni İhtihap devresinin hüvûle Oltu Belediye azalığı seçimine hazırlık için defterler tanzim edildikten sonra İhtihap encümeni teşkil edilerek faaliyete geçilmiş, kimse tarafından bir itiraz vukubulmadığından yoklama günü olan 22.9.938 tarihinde saat dörtte parti salonunda bütün parti azaları toplanarak yaptıkları istişare ve bir iki ufak münakaşadan sonra çok samimi bir hava içinde tespit edilen pamzetler ittifağa ve ahenî rey ile kabul edilmişlerdir.

Oltunun iki köyü muallim istiyor

Oltu [Husuf] — Kazanın gömülü mahiyetinin Kotik ve Gölet köylerinde ki ilk mektepler muallimsizlik yüzünden kapalıdır. İki senedenberi bu ve bunlara civar köylerin çocukları tahsilsiz kalmıştır. Mekteplerin içine görevlilerin yuva yapmıştır.

Kaza merkezine bağlı Bahçecik köyündeki mektep te kapalıdır. Halk bu sene mekteplerine muallim göndererek üç yuzden fazla çocuğun tahsilden geri bırakılmamasını kabildir direktörümüzün himmetinden bekliyorlar.

Bir kızcağız zehirlenerek öldü

Muş [Husuf] — Muşa bağlı kızılcık köyünde acıklı bir facia olmuştur. 15 yaşında genç ve güzel bir kız zehirlenerek kıvrana kıvrana bir kaç saat içinde ölmüştür.

Ölen kızın amcası Abdullahın iftinasına göre vakta şöyle ceryan etmiştir. 938 senesi tütün mahsüllerinin tesisi için o köye giden tahrir heyeti köyün ileri gelenlerinden Rızgounun safiri olmuşlardır. Vakit yemeğini yedikten sonra tütün tatlalarına gidiyorlar. Savad Rızgounun torunu Salih adındaki kızcağaz odaya giriyor. Heyetten sırtına memuruna ait bir çanta ve çanta içine beyaz bir toz görüyor. Sulfato zehiri miktar çıkarıp yiyor. Şifede istikrarla oluyordu tahakkuk etmiş ve meseleye Cumhuriyet müddetumumial el koymuştur.

HAVA

27 - 9 - 938 saat 8 raporu
Rüzgâr süratli: Sahin
» istikameti: »
Yüksek sübunet: + 17.4
Sübunet: + 5.2
Düşük sübunet: + 4.3
Rutubet: % 92
Yağış: Yağmur
Hava tazyiği (Erzurumda) 608.7
» (Deniz seviyesinde) 768.8

Roman: 14

TAYYARECİLER

Yazan: İ. RAHİLLO

Ruscadan çeviren: NİHAL YALAZA

Andrey çarpan kalbille snatin yelkovanına bakıyordu. Kısa kesilmiş aksaçlı Kraunıs dışarda sigara içiyordu; şapkamızı. Solmuş gözlerini kırarak, Andreye dostane baktı. Tren hareket etti. Andrey asteri selâm verdi. Elena elile mukabele etti. Fakat Andrey beyaz elin uzaklaşmasını beklemeyen Volka haber vermek için kestirme yoldan koştu. "Yetiyecek miyim?... Çıktım, çıkmadı mı?... Hem de boşu boşuna zahmet; Hey abdal hay...

Yağmurdan şimşik kaptı kör bir ses ile kapandı. Volk hem yürüyor, hem de kravatını bağlıyordu. Dar eğri büğrü sokaktan ağır ağır yürüdü. Bahçelerdeki ağaçların ince dalları tunc renkli yaprakların ağırlığı altında eğiliyordu. Vadide görünem şehir aise bürünmüştü Volk

tayyareciler köyüne kestirme yoldan, mezarlıktan geçmeğe karar verdi. Hendeği atladuktan sonra tepeciğe tırmanmağa başladı. Ayakları titriyordu. İhtiyarlığını, hüzünü, düşündü. İçki masasında geçirdiği her gece vücüduna ağırlık veriyordu. «Halbuki eskiden üstüste iki gece içirdim de birşey duymazdım» diye düşündü.

Son haftanın tatil gününü tamamen yataкта uyumakla geçirdi. Bu da Volk için tabii bir hal değildi.

"Motör eskiyer. Yo gunluk... Yorgunluk kelimesini bir kaç kere ters okudu.

"Yalnız yorgunluk ta değil, ihtiyarlık ta var. İksisine de hoş geldin demeliyiz artık...

Kelimeleri tersinden okumağı itiyat ediniği. Volk önceleri kazı, yorgunluk İhtiyarlık ve buna benzer nahoş kelimelerin manalarını körletmek için ters okumakla eğlenirdi. Git gide bu âdet muannit İhtiyat haline geldi.

"Herşeyden başka, sinirlerim de bozulmağa başladı. İçim çekti.

Mezarlığın kenarında durakladı. Tayyareciler köyünden kırmızı tabutla bir kamyon ağır ağır geliyordu. Kamyonun arkasından uçuş tulumları giyilmiş bölüğün tayyarecilerle garem asker müfrezesi yürüyordu. Bu, bölük şoförünün cenazesiydi.

Volk likönce geri dönmek ve bu merasimle karşılaşmamak istedi. Fakat korkaklığından utanarak doğru yürüdü "Geç kaldımsa, ne çıkar sanki?," diye düşündü. Lâkin içinden kabadayılığına da peşiman oldu.

"Keşke bekleseydim de karşılaşmasaydım Herkes benim gece dışarda kaldığımı anlayacak. Komiser de burada... Tabii,

Hakikaten, bölük kumandanının gece eğlencesinden döndüğünü herkes an-

ladı. Şimşik gözleri ve buruşmuş yakası eğri bağlanmış kravat buna şahitlik ediyordu.

"Yakalandım... yakalandım... Gözlerini yere indirerek ve kimse ile selamlaşmadan kapıda geçmek iste-di ise de, komiser ona seslendi.

— Yoldaş Volk, kabristana gelecek misiniz? Bölük kumandanı sıfatıyla bir iki söz söylemek icabeder.

Volk tabkasından sigara çıkarırken kaşlarını çatmıştı. "İçip içmediğimi öğrenmek istiyor," diye düşündü.

— Vaktim yok. Ancak uçuşlara yetiştirilebilirim.

— Yazık! Bu, herkesin nazarlarını celb için iyi bir fırsattır.

Volk komiserin sesinde gizli bir tehdit sezer gibi oldu. Atlatmak için: — Pekâlâ. Elbisemi değiştireyim de geleyim. Dedi.

Kabristan çukurda idi. Tayyareciler mavi bir çelenk gibi mezarı sarmışlardı. Kamyon görünmüyordu. Tabut durenların omuzlarında imiş gibi görünüyor-du.

Çıkadze kamyonun basamağına çıkarak nutuk söylüyordu. Sesi pek yek-

nesaktı: Hatta bu ses Volk'un kulaklarına lakaydane gibi geldi.

Ne olacak memur cesazine karşı yapılıcak vazifeyi adam akıllı bilmiyor diye düşündü.

— Arkadaşlar... Toprağa dikilen burguları görüyor musunuz? Bunlar tayyarecilerimizin mezarlarıdır... Son mezar üstündeki tarih 980 senesine aittir. Fakat o da hükümetimiz kazalarına mücadele ediyor. Gayemiz hava donanmamızı geliştirmek zaldan kurtarmaktır. Şoförün mezarınırip-bulursunuz. Fakat gerek tayyareciler gerek şoförler memleketin makineler başına konulan ve kendilerine tevdi edilen makinaları bilmeyi mecbur olan insanlardır. Şimdi kazaya gelelim.

— Sebep nedir? Disiplinsizlik. Makina kullanmasını iyi bilmyen adam tamirden sonra makinayı kontrol etmeden, yasak olan bir süratle otomobili koşturmuştur. Bunun için bu sını İhtiyarlıkta mımız duyusun; kazadan bir gün evvel içmişti.

(Arkası var)

DIŞ SIYASA

Yeni bir zihniyet lâzım

Şu zavallı Çekoslovakyanın vaziyeti asılacağı günü bilen bir idam mahkûmunun vaziyetine benzetilebilir. Versay muahedesi'nin bir haksızlığı daha bugünlerde idam edilecektir.

1914 ten evvel bugünün meselelerini yüzde biri harp vesilesi olmağa kâfi gelirken, milletler hâlâ 1914 faciasının yaralarını saramadıklarından barışa bağlı kalmağı katı bir zaruret saymaktadırlar. Almanların tazyiki karşısında büyük devletler, harp etmekte Çekoslovakya'yı feda etmeğe razı oldular. Çünkü yeni bir harbin galip ve mağlûbuna bir şey kazandıramayacağını, fakat koscoca bir medeniyeti çökerteceğini biliyorlar.

Versay muahedesi üç büyük milyon Alman Çekoslovakya tabiiyetine sokmuştu. Almanya mağlûp vaziyette Versayda yer aldığı için, bu haksızlığa boyun eğmişti. Ekseriyeti Çek olan şehirlerdeki Alman akalliyetleri için bir şey denemez. Fakat Alman ekseriyetini haiz şehirlerin vaziyeti gayri tabii değil midir? Burada da bir çare bulmak lâzımdır ve bulundu.

Hiç kimse Versay muahedesi'nin hak ve adalet mefhumlarına uygun olduğunu iddia edemez. Hatta Klemanso bile bu muahedenin yirmi beş sene yaşayamayacağını söylediği halde, bu eseri vücuda getirmişti. Versay muahedesi her yıl bir köşesinden didiklene didiklene nihayet elde tutulamıyacak bir paçavra haline girmiş bulunmaktadır. Hitler Almanyasının istiklâlî ve istikbale taallük eden bütün maddeleri çoktan tarihe karıştırmıştır. Gayri tabii vaziyetlerin uzun müddet ayakta duramayacağını bütün dünya bir kerre daha anladı.

Şimdi asıl mesele Çeklerin Alman kuvvetlerine mukavemet edip etmeyeceklerindedir. Mukavemet beyhude olacaktır. Bu yüzden insan kanı akacaktır. Artık bütün dünya bu meseleye Almanyanın istediği şekilde halledilmiş nazariye bakmaktadır.

Lâkin bu Çekoslovak davası da halledikten sonra, acaba Avrupanın başı dinç olacak mı? Hiç zannetmiyoruz.

Harp korkusu ile istiyerek, istemiyerek, halledilen bir meseleyi, diğer bir mesele takip ediyor. Alınan kararlar, tedbirler umumî huzursuzluğu gidermeğe kâfi gelmiyor. Barışı kurtarmak ve umumî huzuru temin etmek için, bütün Avrupa meselelerini kül halinde, hakka ve adalete dayanan yepyeni bir zihniyetle yeniden mütalaa etmek lâzımdır.

Bugün ortada 1914 mağlûpları yoktur. Bütün milletler silâhlanmış, sealerini duyuracak bir vaziyete gelmişlerdir. Barışı ancak ve ancak hak ve adalete uygun yeni bir zihniyet kuruyabilir, yoksa'dün Avusturya, bugün Südetler içinin halledilmesi katı bir şey ifade etmez. Zira daha geride hallini bekleyen birçok meseleler vardır.

EN SON HABERLER

Hitler bir nutuk daha söyledi

(Bağ tarafı 1 incede)

berlayna son muhtıra karşı hükümetin cevabını tevdi etmiştir. Cevabın mahiyeti gizli tutulmaktadır. İngiliz ve Fransız nazırlarının görüşmeleri bittikten sonra, neşredilecek tebliğe intizar edilmektedir.

Franeiz nazırları Londrada iki gün kalacaklar

Paris 25 [A A] — Başvekil Daladiye ile harileye nazırı Bone bugün Londraya hareket etmişlerdir. İki gün sonra dö meleri muhtemeldir.

Yugoslavya Başvekil Bükreşte Bükreş 25 [A A] — Yugoslav Başvekil Stoyadinoviç dün buraya gelmiş ve hareketle karşılaşmıştır. Hariciye nazırı Komnen misafir şerefini bir akşam ziyafeti verilmiştir.

Çek orduları Baş kumandanı hudutta!

Prag 25 [A A] — hudutlara mütemadiyen sevkîyat yapılmaktadır. Yeni ordu başkumandanı hudutlarda tektikatta bulunmek üzere buradan hareket etmiştir.

Çekoslovakya artık yeni teklifi kabul etmiyor

Prag 25 [A A] — Henlayn partisi dün Cumbur reisi Beneşa bir nota vermiştir. Bu notanın muhteviyatı henüz anlaşılmamıştır. Doktor Beneşin artık hiç bir teklifi kabul etmeyeceği anlaşılmaktadır.

Polonyalılar da hudutta bekliyorlar

Moskova 25 (A.A.) — Tes şansı bildiriyor: Sovyetler birliği hükümeti Lehistanın Moskovada bulunan maslahatgüzaranın bir nota vererek, 922 faktına muhalif olarak Çekoslovak hududuna asker tahşit edilmesinin sebebi ni sormuştur. Hükümeti namına cevap vermeğe mezuniyet olan maslahatgüzaru üç noktaya cevap vermiştir:

- 1 — Lehistan hükümeti, vatan müdafasında hiç bir çarta tesbi olamaz.
- 2 — Lehistan hükümetine karşı alınan vaziyet hükümetlerce ma'umdur.
- 3 — Lehistan Çekoslovakya'ya karşı asker çıkarmış değildir.

KARAKÖSE

(Bağ tarafı 1 incede)

— Bakın dedi, bizim Halkevî sahnesini genişletiyoruz, içeriden bir görelim isterseniz.

Güzel, teştan yapılmış, bir masa, salonu bir çok vilâyet mezkezerlerini imrendirecek kadar büyük ve mükemmel. Bizi hem gezdiriyor, hem de izahat veriyor:

— Burayı bitirirsek, Elekşirt halkevi mükemmel bir surette çalışma fırsatını bulacaktır.

Dışarı çıktığımız zaman soldaki yeni yapılmakta olan bir evi işaret ediyor:

— Bu da jandarma subay evi... Diğer kazalarımızda da benzerlerini yapıyoruz, inşaat yakında bitecektir.

Elekşirtte etrafımızı valinin sözlerini dikkat ve muhabbetle dinleyen bir halk kalabalığı çevirmişti.

Onlara:

— Allaha ismarladık diyerek Karaköseye doğru hareket ettik. Önümüzde geniş bir ova ve bu ova'yı âdeta hattı müstakim istikametinde kateden dümdüz bir yol var. Otomobillerimiz uçarcasına gidiyorlar.

Sol arkamızda Köse dağı ve ovası sağda ve solda hudutlayan sıra sıra isimli bilmediğim bir sürü dağlar...

Elekşirt ile Karaköse arası otomobil ile kırk beş dakika kadar sürüyor. İnsana ihtisass'lar vermeyen bir seyahat, Kısmen eğilmiş, fakat ekser kısmı boş bir ova... Yol kenarında küçük bir köye tesadüf ettik.

Sonbahara doğru bizim köylerin mimari şekilleri tamamen değişiyor. Düz damlar yok oluyor. Onların yerinde otlardan ve samanlardan yapılmış büyük kubbeler ve tezek bahçelerinden yapılmış, bazen mahrufl, bezan düz şekilli kuileler peyda oluyor. Bir yabancının uzakta bunları görmekte mahiyetleri hakkında hiç bir fikir edinemez. Ve bu acip tarzı mimariye hiç bir mana veremez.

Artık akşam yaklaşıyor, hava bir

parça bulutlu olduğu için karşı dağların renkleri koyulaşmaya başladı. Uzakta Karaköse bir yeşillik kümesi halinde gözüküdü.

Bu şehrin ismiyle varlığı arasında ne büyük taxat var. Karaköse... Zanredilirdi ne çorak, boş bir şehir...

Fakat öyle değil... Bol ağaçlıklarını dahi uzaktan görüyoruz. Toprak o kadar muhabbetli... Bundan evvelki bir seyahatımızda çok hürmete şayan bir zat bu harikülfede tenebütt kabiliyetini şöyle anlatıyordu:

— Mühakemî me keze bağlamak için bir sena evvel telefon direkleri hazırlanmış. Onları geçen sene diktilik. Hayret edecek şey bu direklerden ekseriyetinin filiz vermesidir. İnsan toprağa dikmek kabil olsaydı, belki o da dal budak salacaktı.

O geniş ovanın tek kusuru kol kuvvetinin azlığıdır. Nüfusu tezayüd ederse o mintaka şayanı hayret bir bollukla mahsul ve cektir.

Karaköse'ye girer girmez, Tayyare Şehitleri âbidesi bizi karşıladı. Onun etrafına dizilmiş nümuneye evleri de var. Onları geçtik ve Halkevînin önünde durduk. Değerli Valinin gayretile inşa edilmiş olan bu bira c'dden güzel, yamında yeni hükümet binasının inşası da tekemmül ediyor.

Bir müddet evvel Karaköseyi ziyaret etmiş olanlar, bugünkü ümrana hayret ediyorlar.

Harbi Umumi sıralarında burada bir gece geçirmeğe mecbur olan Üçüncü Umumi Müfettiş Karakösedeki bir petrol lambası bulamadığını anlatmıştır. Halbuki şimâl her taraf pırıl pırıl elektrik içinde... Düz caddeleri, muntazam kaldırımları, yeniden inşa edilen dükkanlarıyla durmadan ilerliyor. Büyüyor.

Ova şarkın Budapeştesi diyorlar. Memafî bu iddiayı teyit eden slâmetler de yok değil... Ordu evinin önüne dikilmiş olan ve üzerinde tehlike düğümü bulunan demir direk ta Budapeşteden getirilmiş...

Barbaros Hayreddin

(Bağ tarafı 2 incede)

Mevlâyî Hasan'ın idaresinde idi. Barbarosun kaleyi zaptetmesi basit bir harekete mümkün olmuştu. Fakat bir müddet sonra Mevlâyî Hasanın Almanya imparatoru Şarlkene müreacaatla istidmat dilenmesi üzerine İstanbul Osmanlılar tarafından işgalinin senel devriyesine isabet eden 29 - V - 1535 de Şarlken Barselondan gemilerle hareket etti.

Andrea Dorya başta olmak üzere bir çok İspanyol, İtalyan, Alman sadakeleri ve askerleri doranma kuvvetini teşkil ediyorlardı.

Bu azim kitle Tunus istikâmetinde müdaf'a tertibatı alan Barbaros üzerine yürümeye başladılar. Yanındaki bir avuç yiğite tam bir mukabele yapmağa hazırlanan Hayrettin Peşa mailyetinde Afrika'nın askerlerin silâh atamaları ve şehirden zencirbend hristiyanların ihanetleri yüzünden vaziyetin tehlikeli olduğunu kavradı. Bir kaç kahraman arkadaşla dağlara kaçtı. Bundan sonra Şarlken ordusu tam bir vahşetle şehri zapt, yağma ve tahrip ettiler. Şarlken Mevlâyî Hasan'ı tekrar Tunus tahına geçirdi.

(Arkası var)

78

Nakleden: S. A.

Şu kuşu bana kebab eyle!

Zahidin karısı sevgilisini elinden kaçırmamak için, kendilerini nan ve nimete boğan yedi renkli kuşu kesti

Bir gün konuşurlarken, delikanlı yedi renkli kuşu merak ettiğini söyledi. Kadın da anlattı:

— Biz bundan evvel çok fakirdik. Fakat bu kuşun sayesinde bugün zengin olduk. Kuş deyip geçme! O kanadını göyle bir silkeledi mi bir zümrüt düştürdü. Biz de o zümrüdü zihp kuyumcuya satarız.

Delikanlı kuyumcu bu sözleri işittince, tanıdığı yaşlı ve tecrübeli bir adama ahvâl anlattı.

Yaşlı adam bu sözleri işittince, sakalları sıvazladı:

— Ey oğul, dedi, bana hangi kuşun bahsettiğini anladım. Eğer bir insan bu kuşun başını yerse, ya hükümdar olur, yahut vezir olur.

Kuyumcu delikanlı bu sözü işittir işitmez, ne yapıp yapıp kuşun başını yemeğe katar verdi.

O akşam Zahidin evine gelip, sevgilisine kavuştuğu zaman:

Hatayda yeni Adliye teşkilâtı Sulh, Asliye, Ağırceza, Temyiz mahkemeleri kuruluyor

Antakya 22 — yeni Adliye teşkilâtı kurulmuş gibidir. Bu teşkilâta göre, bugünkü mahkemelerin yerine kalmak üzere, sulh, asliye, ağır ceza ve temyiz mahkemeleri teşkil edilmektedir. Kazalarda bir sulh mahkemesi ile müferrer bir hakim, bir müddet umumî ve bir de sorgu hâkimî bulunacaktır. Antakyada bir reis ve iki şzadan müteekkil bir ağır ceza mahkemesi bulunacaktır. Hataydaki bütün cinayet devaları bu mahkeme göülecektir.

Yüksek mahkeme denilen temyiz mahkemesi de şehrimizde bulunacaktır.

Yaralı bir vatandaş

Antakya 22 — Hatay bayrağının millet meclisi binasına çekildiği gün bellediye topunu sıkmakta olan Bay Şükrü bir kaza eseri olarak yaralanmıştır. Devlet reisi Ekselans Tayfur Sökmen, hususî kalemden Ali Altınlıyı hastaneye göndererek, yaralının hatırıni sordurmuş ve nakdi yardımında bulunmuştur.

Sayın devlet reisinin bu yüksek ve insani alakası muhittet derin bir memnuniyet uyandırmıştır.

Hatay devlet reisinin tetkik seyahatları

Antakya 22 — Devlet reisimiz Ekselans Tayfur Sökmen, refakatlerinde Türkiye fevkalâde murahhası Cevad Açıkalın, millet meclisi reisi Abdülgani Türkmen, Başvekil doktor Abdurrahman Melik ve bazı mebuslar olduğu halde Musa Dağının nahiy merkezî olan Bityası ziyaret etmişlerdir.

Nahiye ahşisi misafirleri büyük tezahurat ile karşılamıştır. Misafirler Aharon otelinde istirahat etmişlerdir.

Devlet reisi nahiy halkının ziyaretlerini kabul etmiş ve Musa Dağının ihtiyacı hakkında tektikatta bulunmuştur.

Misafirler geldiklerinde olduğu gibi, gene halkın coşgun tezahurları arasında Bityasdan ayrılmıştır.

— Cigerim, dedi, şu kuş şarabımiza ne güzel meze olur. Hanı şunu bana kebab et te, bu akşamın keyfi büsbütün artsin.

Kadın itiraz etmek istedi. Fakat kuyumcu delikanlı ısrar edince:

— Pek alâ, dedi, o kuş bizim refahımıza sebep olmuştur. Lâkin mademki sen istiyorsun, sana kuşu değil, canını dahi feda ederim. Yarın gel, ben kuşu kebab eder, hazırlarım. Afiyetle yersin.

Ertesi gün Zahidin karısı sabahleyin erkenden kuşu kesti, o yedi renkli güzelim tüylerini yoldu. Şşe geçitip ateşin üzerinde çevirmeğe başladı.

Fakat oğlu kuşu pek almış olduğu için, onun kesilip kebab edilmekte olduğunu görüncâ, son derece mayus oldu, ağlaşmaya başladı. Annesi o'sun, süt nenesi olsunu, çocuğu susturmağa ve teselli etmeğe çalıştı. Nefle! Çocuk mütemadiyen ayaklarını yere vuruyor, hırçın hırçın ağlıyordu.

Nihayet sünene çocuğun annesine dedi ki!

— Canım, şu kuşun etinden bir parça ver, çocuktur, belki o zaman susar.

Halbuki kadın, oğluna bir lokma bile vermeğe kıyamadı. Kuştur bul eti ne budu ne? Sevgilisi delikanlıya az kalır diye düşündü.

O zaman sünene:

— Mademki etten vermiyorsun, bari başını ver. Çocuk gene susar zaten kuşun başı yenmezki... Dedi.

Zahidin karısı bu sözü makul buldu, kuşun başını koparıp oğluna verdi. Çocuk kuşun başını yiyince, hikmeti huda birdenbire ağlaması keşildi.

O sırada da delikanlı kuyumcu eve gelmiş. Kadın sevgilisini izlet ve ikram ile karşıladı, odaya aldı:

— Cigerim, şekerim, dedi, senin hatrın için, tükenmez sermaye olan kuyumcu kestim, güzelce kebab ettim.

Kadın bunları söyledikten sonra, sofrayı hazırlamağa koyuldu. Şaraplar geldi, kadehler tabaklar dızıldı. Zahidin karısı kuşu da bir tabağa koyup sevgilisinin önüne getirdi.

Delikanlı kuyumcu baktiki kuşun başı yok.

— Bunun başı nerde? Diye sordu,

Kadın bu suale karşı:

— Şekerim, elgerim, kuşun başı benim mi hiç? Ben onu ağlamasını diye bixim oğlana verdim, dedi, sen efendim yiyeceksin diye etten vermeğe kıyamadım.

Kuyumcu bu sözleri işittince akli başından gitti, önündeki kebab edilmiş kuş tabağını aldığı gibi, hiddetle yere çarptı. Tabak param parça oldu. Kendisi de o hiddet ve asebiyetle kapıdan çıktı, gitti.

Zahidin karısı ne oldu diye şaşırarak, bir şey söyleyemedi. Kuyumcu delikanlı o asebiyetle kalktı, ihtiyar haklı buldu ve meseleyi anlattı. Bunun üzerine ihtiyar hakim, sakalları sıvazlayarak:

— Oğul, dedi, esef çekme! Eğer kadına sözü geçiyorsa, eğer kadın senin bir sözünü iki etmeyecek kadar seviyorsa, mesele gene halledilir. Kitapta yazılıdır. Bu kuşu yiyen adamın başını kim yerse, o da hükümdar olur ve yahut vezir olur.

(Arkası var)

Amasyada

şiddetli yağmurlar

Amasya, 27 — Son günlerde yağın şiddetli yağmurlar burada mühim tahribat yapmıştır. Birçok evleri su basmıştır. Çarşının köylerde de tahribat yaptığı anlaşılmaktadır. Sellar şehre büyük zarar vermiştir. Nüfusa sayıyat yoktur.

Son baharın...

İstifrarını elbette biliyorsunuz. Unutmayın ki siz de tabiat onu hatırlanıza getireceğinden burada tekrara lüzum görmeyin. Vaki, astronomi mütehasşislerinin hesaplarına göre sonbahara erişmek için daha, Eylülün yirmi üçüne kadar, her halde beklemek lâzım. Fakat meteoroloji mütehasşislerinin, Eylül gincine sonbahar gelmiş diye saymaları önce daha isabetlidir.

Yaz mevsimî ne kadar hoş olsa da sıcakların—hele bu yıl olduğu gibi güneş lekeleri bize karşı geldiği bir yılda devamı insanı biktirir. Onun için sonbaharın erken gelmesi tercih etmelidir.

Bizim memleketin en çok taraflarında sonbahar yaz mevsiminden güzeldir. Şimalde, ortada ve cenupta üç şehrimizde senelerce tutulan hesapların ortalamasına göre:

Trabzon'da yazın 28,5 gün yağmurlu geçtiği halde sonbaharda ancak 20,5 gün yağmurlu;

Kayseri'de yazın 18 gün, sonbaharda 11 gün yağmurlu;

Yalnız, yağmuru bol Tarsus'ta yazın 28 gününe karşılık sonbaharda 53 gün yağmurlu olmuştur. Fakat orada bile hiç bulutsuz günler yazın ancak 5 olduğu halde sonbaharda 12 gündür. Yağmursuz olmakla beraber bulutlu geçen günler Tarsus'ta yazın 59 olduğu halde sonbaharda ancak 26 gündür.

Sağlık bakımından da en ziyade hoş giden mevsim sonbahardır. Yazın insanı sinirlendiren, havadaki fazla elektrik sonbaharda yavaş yavaş azalır. Güneşin sıcaklığı hafifler, ışığı daha tatlı olur. Yazın ter iyi ve lüzumlu bir şey olmakla beraber, böbreklerin işine dönünür. Vücuttaki su terle çok çıkınca böbreğin çıkarabildiği su azalır. Ter ne kadar olsa böbreğin yerini tutamaz. Bir hesapla göre böbreklerin vücudu temizlemek için günde bir buçuk litre su ile gördükleri işi yalnız terleyerek yapmak istenilirse yüz litre ter dökmek lâzımdır. İnsanın bir günde o kadar ter dökmesi imkânî olsa bile o kadar su buhar oldukça onu

çıkararak vücut bu parçası kesilir. Ter daha ziyade insanın vücudunu ısıtmanın sıcaklığından korumaya yarar. Vücudu böbrekler gibi temizleyemez.

Halbuki sonbahar gelince terlemek azalır, böbreklere ferahlık gelir vücudumuzun nesicileri ve kamı daha iyi temizlenir.

Nezeye pek de çok istidat bulunmazsa sonbahar gelince hemen çok giyinmek doğru olmaz. Bu mevsimi zaten hafif serinliği rutubet tesirine biraz daha hafifler. Rutubetin sıcakta fena fakat soğukta iyi olduğunu burada vaktile uzun uzadıya yazmıştım. Bu hafif serinlik vücudumuzun bütün işlerine iyi tesir eder, cilt sonbaharda kuvvetlenir ve kıyın sonlara karşı koymağa hazırlanır.

Yazın az olan iştah sonbaharda geri gelir, bu mevsimde insan yemekleri daha seçer, yazın tatsız bulduğumuz yemekler sonbaharda daha lezzetli görünür. Sıcaklarda et yemeklerinin yağsız tarafları aranırken sonbaharda yağlı parçalara daha rağbet edilir. Sonbahar biraz ilerledikçe yazın büsbütün unutulmuş çorba hatırlanır ve sofraya gelince insana keyif verir. Patates de bu mevsimde biraz daha iştahla yenildiği gibi kuru sebzeler de hoş gitmeğe başlar.

Kuvvet sarfetmek, spor yapmak için de en münasip mevsim sonbahardır. Herkesin sporu ve en iyi, en kolay sporu olan yürümek en ziyade sonbaharda faydalı ve zaten kolay olur. Sabahları yarım saatten başlayarak bir saat, daha ziyade, yol yürümek bu mevsimde sağlığı korumak için en iyi vasıta.

Fikir işleri için de sonbahar pek iyi gelir. Edebiyatta ve güzel sanatlarda en parlak eserlerin ilkbaharda meydana çıktığını istatistikler gösterirse de, parlak olmaktan ziyade derin ve ciddi eserler sonbaharda meydana gelir.

Gürbüz çocuklar ilkbaharda, mayıs sonuna doğru hasıl olan çocuklardır. Fakat sonbahar asıl çışk mevsim diye tanınmıştır.

G. A.

D. D. Yolları 10 cu İşletme M. D.

İdareimizin 700 ton mahrukatlık ihtiyacı kapalı zarf usulüne eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 11-10-938 tarihine müsadif salı günü saat 15 de Erzurumda Göbbağında İşletme Müdürlüğü binasında yapılacaktır. Teklif mektupları muayyen gün ve saatta komisyon reisliğine verilmiş bulunacaktır.

Bu işe ait şartnameler Erzurumda komisyonun Sarıkamış ve Karata İstasyon şefliklerinden parasız olarak alınır.

İsteklilerin belli gün ve saatta kanus vesikalarıyla birlikte komisyon müradatları ilân olunur. (No. 62) 4-1

Erzurum Lv. Âmirliği Sa. Al. Ko. Başkanlığından

1 — Erzurum garnizon ihtiyacı için yüz elli bin kilo koyun veya sığır veya keçi eti kapalı zarf usulüne satın alınacaktır. Tahmin bedeli kırk beş bin lira ve ilk teminatı üç bin beş yüz yetmiş beş liradır.

2 — Şartnamesi Erzurumda Levazım Âmirliği satın alma komisyonundan parasız alınabilir.

3 — Eksiltme 10 1 Teş. 938 Pazartesi günü saat on birde Erzurumda Mst. Mv. binasında Erzurum Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Teklif mektupları ihale gün ve saatından bir saat evvel satın alma komisyon Başkanlığına verilmiş olacaktır.

5 — Şartnamesinin yedinci maddesinde istenilen vesikalar teklif mektupları ile birlikte komisyonca ibraz edilmiş olacaktır. (No. 27) 4-3

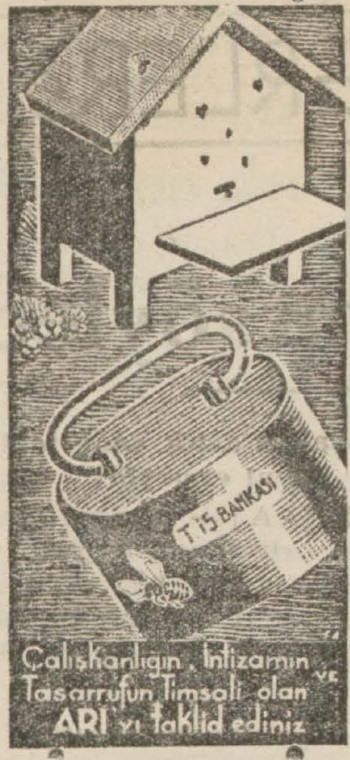
Erzurum vilâyet Defterdarlığından

Emankurbu mahallesinde vaki ve Kanlı boğoz oğlu Kaspardan mestrik maamtiştilat bir bap hanonin icarı sabıki vechile 61 lira üzerinden bir senelik icarı 17-9-938 tarihinden itibaren onbeş gün müddetle müzayedeye konulmuştur. Talip olanların bu müddet zarfında defterdarlığa muraaatları ilân olunur (No. 46) 4-3

Kars Hayvan Borsası Satış Cetveli

[Eylül İkticel Hafta]

Çeşit	Sayı	Ağırlığı	En aşağı		En yukarı		Orta
			Kr. Sa.	Kr. Sa.	Kr. Sa.	Kr. Sa.	
Öküz	65	19202	4 30	10 73	7 47		
İnek	128	27825	5 33	9 30	6 65		
Koşu öküzü	38	8455	5 18	9 60	6 35		
Dana	17	2255	4 13	7 50	5 82		
Ökeç	4	280	9 54	0 00	0 00		
Toklu	27	855	6 66	10 00	9 24		
Mayya	724	38640	5 00	12 72	10 42		
Kuzu	151	6615	6 25	12 20	8 36		
Keçi	42	1808	5 00	8 00	6 82		
Yapag	147	15872	30 00	00 00	38 00		
Tere yağı	1850	T. 21938	53 00	-56 00	00 00		
Erişmiş yağ	52	T. 827	61 00	65 00	63 75		
Kaşar peynir	33	2600	00 00	30 00	00 00		
Gravyer yağı P.	6	101	00 00	20 00	00 00		
Salamura yağsız P. 184		3186	00 00	5 50	00 00		

Türkiye İş Bankası
1938
KÜÇÜK GARİ HESAPLAR

İkramiye planı

Adet	1000 Liralık	4000 Lira
4 adet	500	4000
8 "	250	4000
16 "	100	4000
76 "	50	4000
80 "	25	5000
200 "		28800

Kurallar: 1 Mart, 1 Haziran, 1 Eylül, 1 Birincilkanun tarihinde çekilecektir. En az elli lira mevduatı bulunan hesaplar kuralara dahil edilecektir. (No. 476)

DOĞU İLÂN TARİFESİ

8 inci sahifde santimsi 25 kuruş
7 " " " " " 50 "
6 " " " " " 75 "
5 " " " " " 100 "
4 " " " " " 150 "
3 " " " " " 200 "
2 " " " " " 250 "
1 " " " " " 400 "

İlan verecek kimseler DOĞU Gazetesi İdare Müdürlüğüne muraaat etmelidirler. Devamlı ilânlar için hususî tarife tatbik edilir.

Kırmızı ilânlar da tarife bir misli fazla ile alınır.

Adres değiştirmek 25 kuruşluk ücretle tabidir.

DOĞU Abona tarifesi

Seneligi	12	Lira
Altı aylığı	7	"
Üç aylığı	4	"
Bir aylığı	1.50	"

ECNEBİ MEMLEKETLER İÇİN

Seneligi	24	Lira
Altı aylığı	14	"

Hususî ilanlar için ayrı tarifetabik edilir.

Erzurum İstanbul Oteli Müst. ciri Kemal Aluçlar

Temiz, Ucuz, Emniyetli ve bütün konforu halizdir.

Çay ve Kahve 1,5 kuruş, Tatlı çay ve kahve 3 kuruştur.

Yatak bir gece için 25 kuruştur.

Erzurum Kültür parki içinde İstanbul Oteli (No. 5)

Erzurum Belediye Reisliğinden:

Üzerlerinde sistem ve sayısı bulunmayan Elektrik saatlarının gümrüklerde ayar muameleleri yapılamıyacağı gibi satışa çıkarılmayacaktır.

Bu gibi saatları halen ellerinde bulunduran müesseseler ve ticaret haneler varsa bir liste ile hemen İktisat vekâletine haberdar etmeleri lüzumu ilân olunur. (No. 63)

Sahib ve Başmuharrir GİHAD RABAN

Umumî neşriyatı idare eden Yayıncı Müdürlüğü İZZET DELİĞAY

Satıldığı yer: DOĞU Gazetesi

DOĞU
İlanlarınızı kabul eder,
FIRMANIZI
Bütün Doğuya tanıtır
"DOĞU", büyük bir memleket parçasının her tarafında okunan bir gazetedir.

Doğu illeri ile ilgisi olan bütün müesseselerin gazetemiz vasıtasıyla kendilerini bu geniş bölgeye tanıtmaları menfaatlerinin ilk icabıdır.

İLÂNLARINIZI
Doğrudan doğruya
GAZETEMİZE
gönderiniz

Hasankale Belediye Reisliğinden

Hasankale kazasında yeniden yapılacak olan 3262 lira 97 kuruş bedelli keşifli banyo inşaatı açık eksiltme usulüne eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 10 10-938 Pazartesi günü Hasankale belediye reisliğinde tekerküllü edacek komisyonca yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminatı 245 liradır.

3 — İstekliler bu işe ait evrakı fenniyeyi Hasankale belediye reisliğinde okuyabilirler.

4 — İsteklilerin ticaret odası vesikalarıyla birlikte mezkûr komisyonca muraaatları ilân olunur. (No. 48) 4-2

Erzurum Askerî Sa. Al. Komisyonundan

Erzurum garnizonu ihtiyacı için kırk iki bin kilo kuru fasulye kapalı zarf usulüne satın alınacaktır. Tahmin bedeli dört bin iki yüz lira, ilk teminat üç bin kırk altı lira elli kuruştur.

2 — Şartnameler Erzurumda Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda görülebilir.

3 — Eksiltme 7-10-938 Cuma günü saat onbirde Erzurumda Mst. Mv. binasında Erzurum Levazım Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Teklif mektupları ihale saatından bir saat evvel satın alma komisyon başkanlığına verilmiş olacaktır.

5 — Şartnamenin yedinci maddesinde istenilen vesikalar teklif mektupları ile birlikte komisyonca ibraz edilmiş olacaktır. (No. 34) 4-3

Erzurum Levazım Âmirliği satın alma Komisyonundan:

1 — Erzurum garnizonu ihtiyacı için otuz bin kilo pirinç kapalı zarf usulüne satın alınacaktır. Tahmin bedeli altı bin yetmiş beş yüz kırk beş lira beş kuruştur.

2 — Şartnamesi Erzurumda Levazım Âmirliği satın alma komisyonunda görülebilir.

3 — Eksiltme 3-10-938 Cumartesi saat on birde Erzurumda Mst. Mv. binasında Erzurum Levazım Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Teklif mektupları ihale saatından bir saat evvel satın alma komisyon başkanlığına verilmiş olacaktır.

5 — Şartnamesinin yedinci maddesinde istenilen vesikalar teklif mektupları ile birlikte komisyonca ibraz edilmiş olacaktır. (No. 28) 4-3

Erzurum Askerî Sa. Al. komisyonundan

1 — Erzurum garnizonu ihtiyacı için on altı bin kilo koyun eti kapalı zarf usulüne satın alınacaktır. Tahmin bedeli dört bin sekiz yüz lira, ilk teminat üç yüz altmış liradır.

2 — Şartnameler Erzurumda Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda görülebilir.

3 — Eksiltme 6-10-938 Perşembe günü saat on birde Erzurumda Mst. Mv. binasında Erzurum Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Teklif mektupları ihale saatından bir saat evvel satın alma komisyon başkanlığına verilmiş olacaktır.

5 — Şartnamenin yedinci maddesinde istenilen vesikalar teklif mektupları ile birlikte komisyonca ibraz edilmiş olacaktır. (No. 38) 4-3